

SAMOBORSKI LIST

Ljetovališni vjesnik

„Samoborski list“ izlazi 1. i 15. u mjesecu.

PRETPLATA na cijelu godinu stoji K 4.—, na po godinu K 2.—, a na četvrt godine K 1.—. S poštom stoji 48 fillira na godinu više, a u Americu K 1.40 na godinu više. Pojedini broj stoji 20 fillira.

Odgovorni urednik: Dr. Mijo Juratović.

Uprava se nalazi u Šmidhenovoj ulici broj 22, a otpравништво u „Samoborskoj tiskari“ S Šeka, trg Leopolda Salvatora.

OGLESE prima uprava, a plaća se za petlini redak u redakcijskom dijelu po 20 fill. u oglasnom 10 fill. Za oglase, koji se više puta uvrićuju, daje se znatan popust. Novci se šalju upravi, a rukopisi uredništvu „Samob. lista“. Neplaćena se pisma ne primaju. Rukopisi se ne vraćaju.

GODINA I.

U Samoboru, 1. srpnja 1906.

BROJ 13.

Liječenje običnom vodom.

Liječenje vodom, kojemu su u raznim doba davali razna imena, a danas nosi tehničko ime hydroterapija, nije nipošto izum najnovijega vremena. Ono postoji isto tako dugo, kako daleko seže pismena predaja o liječničkoj znanosti. I u najstarije doba upotrebljavala se obična voda u raznoj toplini i raznim načinom u svrhu liječenja, te bi povijest o hydroterapiji morala početi sa Hyppokratom. Aeskulap bavio se vrlo mnogo ovim načinom liječenja, te je već u ono doba imao radi toga pridjev, koji bismo danas mogli prevesti i označiti kao „kneipovac“. Cara Augusta i pjesnika Horaca izliječio je prema povjesničkim rimskim izvorima Antonije Musa od teških bolesti vodom.

U srednjem vijeku zaboravila se ova metoda liječenja gotovo posve; zapuštala se dapače i ljekovita mineralna vrela, ako nijesu bila ovita nekim osobitim mysticismom. Tu se cijeli nabraženi svijet bavio naukama, koje nijesu imale nikakove pozitivne podloge, a tako se i u medicini tražila neka vrhunaravna i čarobnjačka pomoć. Naravski, da se nije nitko ni osvrtao na jednostavnu običnu vodu i nitko nije slutio, da će ta voda svojim fizikalnim svojstvima postati jednoč tako važan faktor u liječenju.

Koncem osamnaestoga stoljeća obolio je na pučini morskoj neki engleski liječnik na trbušnoj pošalini, pa kako slučajno nije imao uza se nikakvih ljekova, ublaživao je visoku tje-

lesnu vrućinu polijevajući se mrzom vodom. Taj način uveo je poslije u svoju praksu i on se zadržao do danas nepromijenjeno. U isto vrijeme počeo je o liječenju vodom mnogo pisati Englez James Currie, te su njegova djela naskoro poplavila cijelu Evropu. Znameniti glas stekao si je u prvoj polovici devetnaestoga vijeka šleski seljak Vincenc Priessnitz. Bez ikakve nauke došao je na genijalnu misao, da bolesti, koje su skopčane s tjelesnom vrućinom, liječi pranjem sa hladnom vodom. Za to upotrebljavao je spužvu ili ručnik. Radi toga je bio proganjen na sve moguće načine, dok se najposlije nije uvidjelo i dokazalo, da je njegovo liječenje posve nedužno i da nesumnjivo pruža pomoć, koja se nije postizavala nijednim tadašnjim lijekom. Tako je on dulje radio i za kratko vrijeme stvorio procedure hladnom vodom kao trenje, polukupelji, sjedaće kupelji, tuše, omote, koje sve tekar sada nailaze na znanstveno obrađivanje i na potpuno i općenito priznavanje sa strane liječnika. K Priessnitzu je hrlilo u Gräfenberg u Šleskoj ljudstvo sa svih strana svijeta i bio je znamenitiji i na većem glasu, nego nedavno umrii župnik Kneipp. — Priessnitz kao priprost čovjek nije mogao prosuditi, kako daleko smije poći i nije mogao znati, kakove bolesti smije podvrći liječenju vodom. Tako se dogodilo više neuspjeha i za kratko poslije njegove smrti zaboravilo se i na njegovu nauku.

U drugoj polovici devetnaestoga vijeka dogodile su se tako znamenite i tako velike promjene u liječničkoj znanosti, da su sva iskustva i sve muke u liječenju od stoljeća i stoljeća

novim iznašaćima gotovo preko noći bačena u vodu. Kirurgija počela se razvijati u tako velikom stupnju i sa tako velikim uspjehom, da je skoro potamnila sve ostale sruke medicine. Sav liječnički svijet grozničavo je pratio uspjeh i publikacije znamenitih kirurga i proricalo se već, da je nož jedini spas bolesnoga ljudstva. Dok je zanimanje svega liječničkoga svijeta bilo tako rekavši usredotočeno u napretku kirurgije, radio je mirno i tiho, ali neumorno, profesor bečke klinike Winternitz na hydroterapiji, sakupljao podatke, obrađivao znanstveno djelovanje mehanizma i topline vode i sve doveo u skladnu formu, gdje je po physikalnim i kemičkim zakonima nepobitno obrazložio savez između djelovanja i posljedica vode na organizam.

U ono oduševljeno doba medicine slabo se liječnički svijet osvrtao na njegovu nauku, dok najednoč nije župnik Sebastijan Kneipp udario bombu, koje se prasak čuo po cijelom svijetu i s kojom je liječnicima gromko doviknuo: „Nemojte zapuštati i prezirati ono, što je bolnomu čovjeku najbliže i najjednostavnije, a za što se toliko puta sigurno vidjelo, da donosi pomoć!“ I u tom času stajao je Winternitz sa gotovim sjajnim djelom, koje se počelo proučavati i praktički upotrebljavati. To je Kneippova najveća i jedina zasluga.

Danas je hydroterapija bitni i važni dio medicine, liječnici preuzeli su je u svoje ruke i danomice donosi blagoslovene plodove rada i muke svojih izumitelja bolesnomu i trpećemu ljudstvu.

Kako je Ličanina Majka Božja nadarila.

Dogodilo se to još od onih starih vremena, kad je bilo toliko zlata i srebra, da si se trebao samo sagrijeti, pa ga kupiti do mile volje; pače bilo je ljudi, koji su voljeli mrko željezo, nego sjajno zlato, jer ovo se laglje izlitalo i potrošilo nego gvožđe, koje je davalo najpotrebitije oruđe.

Da je u istinu bilo i takovih smrtnika, osobito među nižim seljačkim svijetom, koji su voljeli željezo nego zlato, sjetiti ću Vas samo onoga graničara, koji je iz rata godine 48. nakon osvojenog i porobljenog Beča sve do svoga povratka u svoju blaženu Liku dovozio sa sobom dvie tave (ponjve), velik kotao i nekoliko kastrova, držeći bez dvojbe, da je taj ogroman teret, pod kojim mu je kičmenica pucala, puno vredniji i skupocjeniji, nego da je kojof bogatof Bečanki skinuo oboce, prstenje, narukvice i zlatan lanac . . .

Znao je on dobro, da će njegova planika, kad ugleda ove ratne troježe, dlanom o dlan pjezanuti od veselja, što će i ona od sada onako na gospodaku u kastrovi variti i poduhivati mesa, na tavi pržiti jaja — a sve to više vrijedi, nego bogzna kakve menjače (maušnice) ili zlatno prstenje, koje i onako ne dolikuje garavof puti sunce opaljenu Ličanku.

No s vremenom se svijet pokvario, izopačio i tako prepoznati vrednotu zlata i srebra pa svakojakom dragom kamenju. I upravo iz te dobe bio sam da vam napišem ovo ovu pripovijetku, koja je kroz naskroz minula, jer je zabilježena ostala u austrijskom vojnom arhivu.

Dok je još la bella Venezia, „lijepi Mijeci“, bila austrijskim gradom i pod okriljem dvoglavog orla, bio je ondje u pčavdi lički jedan bataljun. Bože moj, kakva

je to bila momčad! Ljudi izraši kao gore, dakako da nijesu bili onako krupni i opuni kao Otočani, kojima sam se ja dječakom najvećma divio, najviše ih volio. Otočani bijahu srednjeg stasa, ali krepka zaobljena tijela, gotovo svi brkati i osolupljeni. Gledati ovakof prvi i drugi bataljun na Jelačićevu trgu, koji se tada još „harmicom“ (harminez — trideset) zvao, kad bi pred njihovom frontom četnik ili pukovnik prošao i junačkim glasom zapovjedi dijelof — tad ja mali škrapac mišljah, da sam se svojim stasom do njihove visine i krupnine uspeo i s njima u red stao. A bilo u mene vojničkoga duha — ja sam g. 1848. sve koračnice i druge davorije udario u bubanj, da mi ni vojnički bubnjar ne bi bio mogao a ma ni u čem zabaviti. Otac mi tada bio grofovskim providnikom u gradu Kerestincu i dao mi po vlastitoskom sedlaru i tapetaru Orlicu sagraditi oveči bubnjić tako zvučna glasa, da u Pivarskoj ulici (bubnjao sam u kući br. 14 sada 94) nije bilo mira ni pokoja susjedima od tutnjave moga bubnjića.

Smatrao sam se dakle i ja soldatom manje vrste. Ali da ne zastranim odviše, kazat ću, što se u ono doba dogodilo u Mijecima. Bili su, kako spomenuh, ondje Ličani u garnizonu. Talijani ih zvali „gli cani“ i. j. psi, dok su Otočane opet zvali „Otto cani“ — osam pasa. Jest, jedni našli ali junački graničari, koji su kroz decenije krviju svojom natapali talijansku zemlju, pa su ih zato zvali pčima, i dok su im kod kuće ostajali na ugaru poja i njive, ulivali su slavu u tome, da nijesu bili prosi „pauri“, i da su sve blagodati i poboljšice „Mit Ausnahme der k. k. Militärgrenze“ preko njihovih glava kao i talijanske kuglje i bombe prelazile.

Tko zna, što je lieti talijanska vrućina, od koje mozag uskipi, ne će doista zamjeriti Janicu Grabušiću, momku od 10. kompanije, što je izlitalo iz jedne kantine — kćernice — zašleto hladovine. Ali odakle? Jedna Italija tako je oskudna i siromašna lumom i hladom, da bi se čovjek nad njom raspakao . . .

Ako naiđeš na kakov „podere“ t. j. ladanjski dvorac, za ono nešto paoma i pinija — drugo sve gola stijena.

Huće Janko, psuje Italiju i sparinu i zaljeće se mišlju u svoju Udbinu, kad u neke opazi na jednoj od mnogih mletačkih krkvi otvorena velika vrata, valjda da je malo promahne hladovina.

Dva tri skoka i naš Janko nađe se u debeću hladu. Ogljeda se kamo bi sio — u Italiji naime nema klupa u crkvama, već su nastagane stolice, koje iznajmljuju. Ali Grabušić gnade, da na stolicu ima samo onaj pravo, koji je plati. Što će dakle drugo učiniti, već da sjedne na stepenicu jednome oltaru, koji mu se pričinio najzgodnijim za hladovaliti. Podupre laktom rusu glavu, pa pijli u sliku Majke Božje i kunja, drijema. Najednoč ga nešto zaškaklja, zasvrbi. U Italiji ima takove napasti na pretak. Kako se naš Janko makne, pričinu mu se, da se i Madona upram njega nagnula. Sad je istom stane motriti i gle, njezin vrat i prsa sva su naččkana zlatnim lančićima, narukvicama i obocima. A slika bila u istinu divne ljepote i milja. I gleda u nju saneni krajnjik, bulji u nju kao želva u jaje. I zamagli mu se vid od gledanja i zasuziše oči tako, da je kroz omu koprenu suza nazirao, kako mu Majka božja domahuje rukom, da se primakne. I dogodi se, što se možda posve budnu ne bi bilo dogodilo. Naš Janko sada zacijelo povjeruje, da ga Božja Mati k sebi zove, — ali šta će ona?

Najednom mu puče među očima. Udari se u prsa i šapne milim plačnim glasom:

— Nijesi Ti Majke božja zalud Majka milosti i mišarda . . . Sigurno vidiš Ti sirotu jagodu moju i ono dvoje plića, što sam joj na brizi ostavio. Nema kadšto ni prosmice, a ova Talijančad dan na dan jede palentu, u koju će nagnjati pečeni vrabaca, pa onda krasne ove makarone. Oh kako se omiču kroz grlo! . . . Aoh Marjo moj i jelice dušice, grolučki moj. Neka, neka, bit će i u mojoj kući makarona — eto dobra mi naša

† Josip Vizner-Livadić.

16. prošavšeg mjeseca umro je c. i kr. potpukovnik u miru Josip Vizner u 76. godini dobi svoje. Ljubav i poštovanje, koje je pokojnik uživao u svim slojevima građanskoga svijeta, manifestiralo se i kod njegova sprovoda, na kome se našlo brojno građanstvo, vojništvo mirnovačkih običkih baterija, te sva domaća društva, koja su u pokojniku izgubila svog iskrenog prijatelja i poduzirača. Nad otvorenom grobnicom oprostio se s pokojnikom župnik gosp. Forko, a u ime „Društva za poljepljanje Samobora“ društveni tajnik g. B. Toni, ocrtao pokojnikove zasluge za društvo i za uređenje mjesnih šetališta i perivoja.

Josip Vizner rođen je u Samoboru 1831. godine, a sin je velikog ilirskog glazbenika Ferde Livadića. Svršivši gimnaziju bude burne godine 1848. unovačen i pridijeljen kao kadet gradiškanskoj krajiškoj pukovniji br. 8. Odmah je bio odastan u Ugarsku, gdje je proboravio dvije godine, te je g. 1849. imenovan poručnikom. Natporučnikom je postao 1859., satnikom 1866. Godine 1859. i 1866. bio je u Italiji, 1878. sudjelovao je u okupaciji Bosne, gdje se u velike odlikovao svojom hrabrošću. Potonje je godine imenovan četnikom u petrovaradinskoj pješ. pukovniji br. 70., a kod iste je pukovnije promaknut g. 1885. na čast potpukovnika. Kao takvi prešao je 1. srpnja 1886. na vlastitu molbu u mir, te se stalno naselio u svom zavičaju Samoboru, gdje je našao i svoje posljednje počivalište.

Jamačno će zanimati naše cijenjene čitače, ako navedemo i sve okršaje u kojima je sudjelovao pokojni Vizner, — prema podacima koje nam je pružio vrli prijatelj pokojnikov, umirovljeni c. i kr. pukovnik gosp. Duro Kozlovac.

Pokojnik je sudjelovao pod vodstvom bana Jelačića u ovim bitkama g. 1848.: kod Pagozda 29. rujna, kod sveopćeg juriba na Beč 28. listopada, u kreševu kod Mannswörtha 30. listopada, kod Moora 30. prosinca; u godini 1849. u kreševu kod Trtenya 3. siječnja, u velikoj bitci kod Isaszéga 6. travnja; nadalje je sudjelovao u kreševu kod Földvara 25. lipnja i kod opsjedanja Petrovaradina od 12. srpnja do 30. kolovoza. 1878. bio je u kreševu kod Gračanice 13. kolovoza, pak u kreševima kod Doboja 16., 19., 23., 26. i 30. kolovoza.

20 godina što ih je pokojni Vizner proboravio u mirovini, ispunio je on korisnim radom za Samobor i brigom oko njegova razvitka. Za naš društveni život stekao si lijepih zasluga, a osobito za „Društvo za poljepljanje Samobora“, komu je on bio jedan od njegovih osnivača i najbolji prijatelj, sve do svoje smrti. Opsežan je rad, što ga je Vizner razvio kao predsjednik ovoga društva.

Zasnovani park u Anin-perivoju uzeo je postije Smidhena Vizner u svoju brigu i zasadio u njem mnogo drveća. Oko njegova se uređenja trsio neprestano. Uredio je mnoštvo puteva, od kojih su najznamenitiji onaj od potoka Gradne k Smidhenovu vrelu, te put uz potok Gradnu k vrelu Vugrinščaku i do kupališta; postavio je vidikovce na Puškinoj gorici, Hajdovčaku i Stražniku, zasadio je lijepe drvore u Samostanskoj ulici, te uz cestu, koja vodi od Rambergovih ulice prema Mirmovcu, a osnovao je i posve novi hladoviti put od mlina g. Orgasa uz Gradnu do kupališta, kojim vole šetati i strani i domaći.

Majka namiguje, ne bih li htio posegnuti za njezinim nakitom, koga njoj ne treba. Ta lijepa je ona i bogata i bez njega.

Tako se naš Janko hrabrio i junačio, prije nego će junačku desnicu pružiti za blagom Majke Božje.

Skine najprije ogrlicu — bila je zlatna . . . onda otkine nekoliko srdaca, pa srebrnih nogu i ruku itd. Sve on to pomiče najprije u čaku, a iz nje strpa u njedra. Uzmičući prama crkvenim vratima i sklopivši ruke šapuće: Ah ne ljuti se, dobra majčice, tebi toga ne treba, a najposlije sama si me zvala . . .

No Jankov gurazluk nije ni prenočio, Još one iste večeri, kad je sakristijan došao zatvarati crkvena vrata, osjeti nekakovu prazninu na oltaru Bogorodičinu. Dignuv svjetiljku, vidi bijedu i stade ga vapaj:

— O santa Madona delle tute grazie! Chi bestione d'uu birbante a feto questo malefizio!? — Koji je lopov počinio ovo bezakonje!

Podiže bugarenjem svojim cijelu onu četvrt na noge. Dolazi i muško i žensko pa se lupa po prsima i pita, koji bi to pustaija mogao učiniti, dok jedan Talijan ne vikne: Tko bi mogao što to pitate: bio to koji Ličani.

E sada svi unisano: — Da, da, to je morao potkraziti koji Hrvat, koji lički vojnik.

Kad je ta osuda bila jednodušno izrečena, ode sutradan talijanska deputacija pred zapovjednika, da se potuži na ovo redjelo, koje je bez dvojbe počinio koji Ličani.

U ono vrijeme bio u Mijecima zapovjednikom podmaršal Liebenberg, čovjek od pete do glave soldat, strog, i litono vele, pravi divi vrag. Ali ipak umio on cijeniti hrabru mišicu hrvatskoga Krajišnika i bilo mu žao svakoga, koji je i u ratu posijao glavu, a kamo li, kad bi u miru doba morao stradati.

Za sav ovaj rad bit će mu Samobor trajno zahvalan. Vizner je bio u svoje doba i predsjednik vojnoveteranskog društva, pak predsjednik „Hrv. čitaonice“, za koju je stekao također lijepih zasluga.

Pokojnik poboljšavao je ove godine jače, a sile su ga u dva posljednja mjeseca naglo ostavljale. Umro je u doba, kad je njegov Anin-perivoj najljepše prolistao, kad su grmovijem perivoja pali sličani slavuji i cvijeće, što ga je on njegovao, najnježnije zamirilo . . .

Laka zemlja čestitom ovom rodoljubu i poštenjaku!

Domaće vijesti.

Naučno putovanje. Dne 21. d. mjes. stigli su ovamo slušači kr. višeg gospodarskog učilišta u Križevcima pod vodstvom profesora Iv. pl. Radića i profesora Milutina Urbanija.

Svrha putovanju bila je, da se naši budući gospodari upoznaju sa našim vinogorjem te krasnom okolicom i bujnom joj florom. Među ostalim pregledali su u Rajcu krasne vinograde gosp. E. Prešekoga, koji ih je srdačno dočekao i časnog pogostio.

U Samoboru pregledaše sve njegove znamenitosti, a među ostalima i hydropatičko lječilište, koje ih je svojim modernim i komfortnim uređenjem veoma iznenadilo.

Pregledavši i tvornicu štapova u Bregani otputiše se ekskurzenti — među kojima je bilo braće Bogara, Srba i Dalmatinaca preko Piješovice u Jasku, odkuda će preko Zagreba kući.

Dr. Ante Pavelić, zastupnik naroda samoborskog kotara, postao je članom utemeljiteljem gotovo sviju samoborskih društava, uplativši najednom sve dotične utemeljiteljne prinose.

Zaključak školske godine. Juče u jutro zaključena je na našim školama ova škol. godina svečanom službom Božjom i razdjeljenjem nagrada. Iz izvještaja samoborske škole saznajemo, da je od 374 upisane djece ostalo do konca godine 311. Dakle za 22 manje od prošavše godine. Od ovih je dobilo prvi red s odlikom 43, prvi red 193, drugi red 34, treći red 21, a neispitanih je ostalo 20.

Hvalevrjedan čin. Milostiva gospoda Olga Šenoa sakupila je za siromašnu školsku dječicu samoborsku lijepu svotu od K 7730. U tu svrhu darovali su po K 5: st. Samoborska štedionica i gd. Zora Horvat; K 3 gd. Ana Bahovec; po K 2 gg. M. Anger, dr. Benak, P. Cesar, F. Bahovec, Lj. Sova, St. Suljok, bar. Allnoch, Černovski, A. Šenoa, Sauer, G. Hut, dr. Biščan, Reizer st., Brigita Juranović, T. Franceković, Gabrić, I. Levičar, Szentgyörgyi, dr. Juratović, Korvin, K. Vanjek; po K 1: gg. Stražnicki, Jurčić, Weber, Kocianić, Trnski, Moraviček, Filipić, Jul. Budi, Rumenić ml., A. Božić, F. Forko, N. N. Wagner, Razum, Matanić, R. H. Ostaković, Cizl, Jelisava Budi, Iv. Budi, M. Bakovec, K 1-30 Lj. Kiršner.

Darovi. Za nabavu nagradnih knjiga odličnoj mladeži samobor. škole darovao je g. dr. Horvat K 10, a g. Lj. Szentgyörgyi 10 knjižica „Jagode“. — Školama u Stupniku i u sv. Martinu darovao je g. dr. Juratović 10 knjižica „Jagode“ za nagradu dobroj djeci. G. dr. Milan Biščan darovao je po trojici najboljih učenika škole u Podvrhu, Rudama, Lugu, Kotarima i Sv. Nedjelji knjižice „Jagode“.

Povede se stroga istraga — prekopaju i isprebacaju svu onu kukavnu sirotinju, što je bila u Ličana. Najposlije našu krivca, S njim pred ratni sud, kojemu predsjedava Liebenberg. Upre on oči u krivca. Žao mu je, što će takva glava pasti, jer je Grabušić bio upravo momak od oka, a kraj toga ima ostaviti udovicu i dvoje djece.

— Žalosna ti majka, tatino, koji te belaj omamio, te si išao u crkvu počiniti takav pogantuk?

Ali naš Janko savio se tiho pravdati, da nije on kriv, da nije Majke božje okrao.

— E svijetla glavo, reče, koja nosi carevo zlato — imena mi Božjega nijesam ja tu kriv, koliko ni ona moja dječica, koja sto milja daleko možda gladna sada kukaju, pa se ni prosenicom ne mogu zalagati.

— Da tko je kriv, orjatine jedan?

— E, svijetli moj generale, ako ima tu kakve krivnje, onda, prosti Bože ludoj besjedi, sama je Majka Božja kriva.

Sada planu Liebenberg:

— O bezobrazni lopove, zar ćeš ti Majku Božju potvarati za tvoju lopovštinu?

— Ne ljuti se, već slušaj kako bi, Ja htio da se uklonim ovome blaženom vruću, od koga našem čovjeku pucaju moždani, pa zašao u crkvu. Gledam ja po onim hladnim mramornim oltarima i stade provejavati nekakva blaga hladovina, od koje me uhvati drilem. No kako mi zadnji pogled pade na oltar Madone delle grazie, trgnem se. Što je to? Vidim li ja pravo? Dobra naša Gospa nekako sašaino upria oči u mene, pa mi rukom domahuje, kao da kaže: Primakni se bliže, pa pokaže na svoje zlato i srebro, da joj ga poskidam. A ja se sjetim moje Jagode i ono dvoje plića i pomislil: Dobra li je naša Gospa! Hoće da mi pomogne. I tako ti ja skinem komad po komad pa u čaku, a onda u njedra. Sudite sada, gospodo slavna, bi li ikoli Liča-

† Vjekoslav Obad. Dne 24. pr. mj. preminuo je građanin i posljednik Vjekoslav Obad u 51. godini svog života. Pokojnik je u svojim mladim godinama živo sudjelovao u našoj „Jeki“ i u dobrovoljnom vatrogasnom društvu, kojemu je bio prvih deset godina vodnikom. Naša „Jeka“ gubi u pokojniku omiljelog solistu, jednog od svojih osnivača, koji je do smrti ostao vjerran svojoj „Jeki“, s kojom su ga vezale najljepše uspomene u njegovu životu. Pokojnik je Lojzek bio čestita duša, odrešit Hrvat, koji svoje mišljenje ni pred kim nije zatajio, već je u svim domovinskim stvarima bio u prvim redovima. — Bila mu laka hrvatska zemljica, a njegovoj uciviljenoj obitelji i rođacima naše najskrenije saučestće.

Polijevanje ulica. Upozorujemo naše poglavarstvo, da uznastoji, kako bi se Kolodvorska cesta i Rambergovia ulica u ljetnoj sezoni danomice poljevale, budući da na strance, koji dolaze željeznicom, čine vrlo neugodan dojam nesnosni oblaci prašine, koji se u tim prometnim ulicama dižu.

Isto tako apelujemo na naše zastupstvo, da u buduće kod proračunske rasprave znatno povisi stavku o polijevanju ulica, jer je za vrijeme suše potrebno, da se sve ulice barem svaki drugi dan dobro polijeavaju.

Noćni nemiri. U Samobor je došlo potražiti ljeka mnogo stranaca iz raznih krajeva. Osim drugoga potreban im je veoma nužno za oporavak što veći mir, osobito u noći. S time se nipošto ne slaže, što u mnogoj noći čujemo upravo škandaloznu deraču pijanih i pripitih, koji na dulje vremena uznemiruju san. Upozorujemo i molimo nadležne oblasti, da u tome pogledu učine neki red i da se samoborska policija ne sakrije, kad treba koga pozvati na odgovornost. Povrh toga događa se, da upravo u sredini Samobora, gdje je najviše gostova smješteno, urlikaju i zavijaju po noći psi, česa ne može trpeti ni zadnje selo, a kamo Samobor, koji aspirira, da postane klimatičko lječilište. Prvi utisak je najači, a bome možemo reći, da gostovi s ovim prvim utiskom baš ne mogu biti zadovoljni.

Zdravstvene prilike Samobora i njegova kotara u mjesecu lipnju bile su povoljne. Ceste oborine, spojene više puta s jakim i hladnim vjetrovom, zatim malo toplih sunčanih dana i hladne noći, uzrokom su, da su u lipnju katari disala potrajali, dok su upale ovih prestale.

Druga češće motrena bolest bili su katari probavila, i to želuca i crijevlja; ovi su opažani najčešće kod djece, a prouzročeni su promjenom u hrani sa sočivom i voćem.

Domaća se popustljiva groznica pojavila u nekoliko slučajeva u mjestima blizu rijeke Save, isto tako bilo je slučajeva raznih nevalgija.

Priljepčivih bolesti nije bilo. Dne 5. lipnja bio je u Samoboru kr. županijski fizik iz Zagreba i pregledavao cijepne listine o obavijestnom cijepljenju boginja u Samoboru.

Za tim se je uputio u hydropatičko lječilište, gdje mu je vlasnik i liječnik toga zavoda, dr. M. Juratović, uređenje ovoga lječilišta i način liječenja demonstrirao. Iz ovoga lječilišta uputio se u pratnji kotarskoga liječnika u peasion ovoga lječilišta, koje leži usred Samobora, na desnoj obali potoka Gradne.

Vlasnica ovoga pensiona, gđa. V. pl. Sauer, sama je g. fiziku pokazivala sve prostorije svoga pensiona, kao sobe za blagovanje i kuhinju, zatim sobe u dvjema zgradama za stanovanje.

nin, koji je vičan slušati zapovijedi i vršiti ih, mogao drugačije uraditi, nego sam ja uradio.

Gospoda se oko zelenog stola zgljedaju. Liebenberg se osmjehne, pa rekne njemački:

— Lupež je, ali bena nije!

— Izdiri napolje, budalo; pa pričekaj dok ti ne pukne sud . . .

Sad ratno vijeće stane tamo amo pregovarati, Liebenberg, komu je bilo bito Janka, uze dokazivati, da je u delinkventa očita synkrazija — pomutna pojmovna koja ga je smutila na taj nehotični zločin. O potpunom duševnoj slobodi i svjesnosti ne može tu biti govora. Nego, gospodo, da od Talijana ne bude prigovora, najbolje će biti, da se obratimo na duhovnu oblast, na biskupa, neka on odluči, nije li to možda čudo božje je li moguće, da Majka Božja ovako pomogne sirotan.

Biskup otporuči na pitanje, bili se moglo takovo čudo dogoditi: „Po sebi je moguće, ali u naše vrijeme ne mogu reći, da je vjerojatno. Trebalo bi istrage, koji bi bila koliko mučna toliko duga.“

Odrješile ga. Ali šta će posljedak biti, rekohće ču novi visokoga vijeća. Naši Likote porobit će sve crkve. Liebenberg se časak zamislit, pa onda udara rukom po zelenom stolu. Ha imam ga: bit će vuk sil i krasn četa! Sjutradan izade po uvlovima belle Venezijske na skan sijedeći „Tagesbefehl“:

„Počevši od danas i u buduće tko primi bilo kakov dar od Boga, Isusa Krista, Majke božje ili malog od kojega sveca — bit će odmah strijeljan!“

I tako se sretno svršila ova historija po našoj Janki Grabušiću, kome su od tada i žena i djeca mjesecobice mogla jesti palentu i makarone.

S velikim troškom podignut je ovaj pension i ureden ukusno, upravo po gradski. Skrupulozna čistoća opstoji ovdje, te stanovi i opskrba sveopće zadovoljavaju. Kr. županijski fizik izrazio se pohvalno tako o lječilištu kao i o pensionu. Dr. B.

Popis stranaca. U svoje doba upozorili smo općinsko poglavarstvo na to, da mu je dužnost voditi najtočniji popis stranaca. Još jedno i ponovo molimo slavno poglavarstvo, da ne propusti svoga djelovanja u ovom smislu, jer će se u vrijeme, kad se bude rješavalo pitanje, da li Samobor može postati klimatičko lječilište, tražiti sigurni podaci o gibanju stranaca. U interesu je općine, da se taj točan popis u „Samoborskom listu“ redovito objelodanjuje i čudimo se, da do sada nijesmo primili nikakvih podataka.

Prijatelj školske mladeži. Poglavitni gospodin Stjepan Drčić, županijsko-kotarski sudac u m., priređuje već osam godina škol. mladeži iz Male Rakovice spomen zabavicu na dan uspostavljenja krasnog raspela na omiljelom si dobarcu „Mojmiru“.

Tako je i ove godine dne 21. lipnja razdragana mladež — obilno pogoštena i nadarena — uz svoje učitelje i otmjene uzvanike u veseloj deklamaciji i igri, a čustvom osobita pieteta i harnosti spram dičnog si dobrotvora, umilno proslavila lijepi taj spomendan. Čestitamo starini i od strane uprave podvrške škole usrdna hvala!

Na uvažanje nadležnim faktorima. Upozorujemo nadležne faktore, da se što više zauzmu za uredjenje naših poljskih puteva, koji su mjestimice upravo neuporabivi. Primjerice pominjemo put prema Bahovčevom majuru, koji je gotovo u sredini ljeta poplavljen vodom, dok je u zimi od kolodvora do jablana kraj Bahovčeva majura sam led tako, da ljudi ne mogu gnajivo na polja izvoziti. Najgore je dakako u proljeću i jeseni, kad je i pječacima nemoguće ovim se putem služiti. Svemu tomu moglo bi se vrlo lako pomoći, kad bi u nadležnih faktora bilo nešto više energije i kad bi ovi prisilili pojedine vlasnike, da grabe uz svoja polja, koje su već blatom prenatrpene, bezuvjetno pročiste. Ove su grabe tako pune, da kad Gradnja samo malo nabuja, ili kad dođe oluja, ne mogu vodu progutati, već se ova po cijelom putu razlijeva i razruje čitav put, tako da je uzaludno nastojanje nekih gospodara, da put učine uporabivim. — S druge bi strane opet korisno bilo, kad bi se u proljetno i jesensko vrijeme, kad nastupe trajnije kiše, ova voda, što leži po putu, mogla pročišćenim grabama razlijevati po livadama i tako gospodarima biti na korist, a ne na štetu.

Apelujemo još jedanput na nadležne faktore, neka nešto poduzmu u ovoj stvari i to što prije, jer će u jesen biti opet prekasno.

Glavni savez tvornica strojeva za industriju i gospodarstvo. Prigodom gospodarske izložbe, koja će se u rujnu prirediti u Zagrebu, ovaj će savez izložiti industrijalne i gospodarske strojeve sviju vrsta, te će mnogi brižni gospodar moći upoznati veliku prednost ovih solidnih strojeva. — Savez će imati na izložbi prostor od 400 četv. hv., koji će biti ispunjen raznovrsnim prokušanim strojevima, a tjerat će ih motori. To će biti pravo pokušalište, pa će gospodari najbolje moći upoznati veliku važnost raznih strojeva u gospodarstvu i industriji.

Upozorujemo naše gospodare, a naročito gospodarske podružnice, da ne propuste ovu zgodu, već da na svaki način prigodom izložbe poklone ovom odjelu svoju veliku pažnju. Kako čujemo, uvjeti su kod prodaje strojeva tako povoljni, da si ih gotovo svaki veći gospodar vrlo lako može da nabavi.

Marva k napojlištu. Otkad je provedeno hvale vrijedno djelo, da je zatvoreno napojlište u Livadićevoj ulici, događa se upravo nečuvano, da se u svako doba dana tjera marva preko trga na napajanje. Tko imade i malo siabe živce, a žali bože baš od nas nitko nije na njima jak, izgubi gotovo prisutnost duha, kad vidi štrkanje, koje bi napokon moglo postati i pogibeljno. Napajanje marve kod kuće i racionalnije je po gospodarstvo, a nije spojeno sa nikakvim troškovima, gdje je u blizini voda. A vode imademo ovdje dosta. Molimo red.

Društvene vijesti.

Hrv. pjev. društvo „Jeka“ priređuje dne 15. o. mj. u Aninu perivoju veliki koncert uz sudjelovanje vojničke glazbe 96. pješ. pukovnije iz Karlovca. Sudeći po svestranim pripremama, bit će ova zabava vrlo zanimiva.

„Hrvatski Sokol“ u Samoboru javlja, da će se 1. o. mj. otvoriti dječjački odio, pa se umoljavaju oni, koji misle svoju djecu za vrijeme praznika u ovaj odio upisati, da ih izvole u ponedjeljak dne 2. o. mj. poslati u 6 sati u večer u sokolanu. — Isto se tako javlja, da se otvara i zdravstveni odio za nečlanove, pa tko se želi u ovaj odio upisati, neka se izvoli obratiti na br. M. Bahovca.

Dr. Ante Pavelić, nar. zastupnik postao je članom utemeljiteljem našeg „Sokola“.

Iz vojno-veteranskoga društva. Kao poduzirajući članovi pristupili su k vojno-vet. društvu bana Jelačića gg. Franjo Svarić, krčmar i posjednik i Josip Skendrović str., posjednik i obrtnik.

Prosvjeta.

Almanak hrvatskoj mladeži. Godište I. Osijek. Tiskom i nakladom Ljud. Szeklera. Cijena K 3. Naša su

djeca opet dobila na dar zgodnu knjigu, koja joj se može najtoplije preporučiti. Suradnikovali su u njoj svi naši omladinski pisci, zastupana je u njoj i pjesma i proza u obilnom broju. Mladež će tu naći mnogo zlatno zrnice, kojim će si zasladiti dušu i oplemeniti srce. Knjigu je pomno uredio naš vrsni i marljivi omladinski pisac Stjepan Širola.

„Almanak“ će vrlo zgodno poslužiti za nagrade školskoj mladeži.

Sva autorska prava pridržana.

Hrvatski narodni vezovi.

Piše Jelica Belovićeva.

Dalmatinska vezilja vezući malo kada da čini uzlova, već ostavi onako, ali ipak čisto. Sada ćemo uzeti po napose u pretres prsi od košulje i to „zavezu“.

Kad se zaveza počne vesti, važno je, ako vez pode uz duljinu. To je vezilji „puno dobro“ i kaže tada, da je vez „poletio“, a kada joj ne poleti, onda će da kaže da je „sio“. Ima i kada jako sjede, onda se ne veze, jer bude dosta širok, nego se uzme drugi postav. Jer sve ove okolnosti stoje do vrste robe ili tkiva po kojemu se veze. Uz duljinu od zaveze (ako je vez sio u širinu) ide i peljarica ili krilo t. j. po kolača i 2 kolača. Pa ako je kratak, stavi se još 1 peljarica; ako je vez poletio, onda ide kolač i 2 peljarice. Kad se ima pristat vez veziti t. j. početi, najprvo se počne ošva (vezilja ostavi mjesta za pruce), pak se onda pristat: provod. I tu je uvijek prva peljarica. Provoda ima više. Eto takovi su im nazivi: prosti provod ili dva idu prema prstićima. Provod iza igle na zatvorene sključice i uopće na zatvorene zaveze. Provod na žmirice ide na velike pečice ili pečke. Provod na cvijetke, na pečice ili na pečke. Provod sa svim zupcima ide prema velikom izmetu na pečice i po finom tkivu kada se veze. Tada pode u pč peljarice, 40—50 zubaka, a u loše pode samo po 28—32 zupka. Sa pč zupka može se staviti na otvorene sključice, na male pečice, na pečke i na otvorene prstiče. Svaki se provod može mijesati, ali onaj „za igle“ ne može se nigda, jer on stoji samo uvijek prema zatvorenim zavezama. Zaveza može biti s provodom i bez provoda, s izmetom i bez izmeta, (a ne smije se ostaviti ni manje ni više žica. Samo kod rukava na zvrkove ostavi se jedna žica pri svili). S provodom jesu ove zaveze: na pečice, na sključice ili kjučice, na pečke, na prstiče i bez izmeta. Bez provoda jesu: kadipača ili kadifača i starinski. Sa izmetom jesu: pečice, sključice, pečki, prstiči, kadifača. A bez izmeta jesu: na cvjeturke i na okoline ili na žlice.

Kad se svrši provod, tad se pristane izmet, koji se može raditi do svile i pri svili. Kad je do svile, to

Izvrсна kava

čaj, čokolada, kakao te slatko i kiselu mlijeko dobiva se svakoga dana kod

Melanije Wuja,

Suhodol, kraj hydropatičkog zavoda.

Služba za čestitu djevojku.

Plata 5 forinti mjesečno i 5%, od utrška. Nastup odmah. Ponude kod Melanije Wuja, Suhodol.

Vinograd

na Zaprešiću od 1 i pol rali i 18 čet. hv. prodaje se odmah dobrovoljno. — Poblize kod Josipa Žekalja, Mlinška ulica.

Župnik Antun Obad, zahvaljuje ovim putem u ime svoje i cijele obitelji najtoplije svim znancima i prijateljima, koji su njegova nezaboravnoga brata dotično oca, ujaka itd.

Vjekoslava Obada

otpratili do vječnoga mu počivališta, a odar krasnim vijencima okitili. Naoseb pak toplo zahvaljuje sl. hrv. pjevačkom društvu „Jeki“, dobrov. vatrogasnom društvu, bratovštini sv. Filipa, koji su kod sprovoda korporativno učestvovali i napokon g. M. Kleščiću, koji se sa pokojnikom dirljivim riječima oprostio.

Liker-vino za mlohawe i nemoćne osobe, finog ukusa
ltd. ltd. jest

Cròma

Marsala

tvornice specialiteta

Attilio Depaul iz Trsta.

U Samoboru se dobiva kod Janka Budia ml.

Pozor kućanice!!

Najbolji i najfiniji esent uporabiv za sve potrebe, a naročito za kisenje povrća dobiva se u tvornici oca **Andrije Nagoda.**

Dobiva se i u svim domaćim trgovinama.

hoće reći, da ne ostaje nijedna žica između provoda i izmeta, što se uvijek radi, kada je zatvorena. Pri svili koće reći, kada se ostave dvije žice do izmeta, a ne smije se ostaviti ni manje ni više žica. Samo kod rukava na zvrkove ostavi se jedna žica pri svili.

Tehnika veza dostigla je u naše vezilje veliki stepen savršenstva. Gotovo posvuda, gdje naš narod živi, bave se vezom djevojke i žene i nadmeću se, koja umije i ljepše i bolje. Vezovi su im najdragocjeniji ures i običnog svadbanog i svetačkog odijela. Vezovima kite i svoje momke i muževe, pa i djecu svoju. Vezovi su prastari tradicijom posvećeni simboli ljubavi i prijateljstva. Njima kite polaznike kod kolijevke, stolove (sofre) kod jela, postelju bračnu i zidove odaje zaručnice i mlade žene. Njima darivaju gosta i svećenika, svatove i ukopnike. Vezovi ih tješe u svakoj prilici života, blaže ih u žalosti, a oduševljuju u radosti i u svečanim zdanjima, a razdragaju im dušu kod danjega posta.

I svuda od ljepote tih vezova pada na čitav život našega svijeta neka poezija, neka statika romantika, neki pitomi svježi sjaj. Ne možeš se oteći dojmu neke ugodne lagodice, nekog prijatnog blagostanja, dok ti se pred očima kreće čeljad u slikovitoj nošnji naših krajeva; ali te namah ujede za srce gladna neimaština, čim ti se približi seljak ili seljakinja u kupovnim laticama, ispranim ili izvještanim, jer iz njih viri na sve kraje siroćinja, pa makar i bili skrojeni po nekoj tobožnjoj ex-modi.

U našim narodnim vezovima očuvala se stara narodna dika, junački ponos naših preda i ona plastički opisana poezija iz doba „stare slave i starih junaka“ iz doba majke Jugovića, kad se gladavo pjevalo:

Daj dva oka da se nagledaju,
Glavan momak a riječno ruho!
Vile mu je veza pod koljenom,
Neg sibericta čohu nad koljenom.
Vile veza nego bijela platna!

Nar. pjesma.

(Nastavit će se.)

Gospodari samoborskoga grada spram gradjana.

Napisao Vjekoslav Noršić.

Jelisava Muškon dirala je i u slobostine i prava samoborskih franjevaca, koje su oni od početka samostana mirno uživali. Baš pred njihovom crkvom, gdje su bila pokopana mnoga tjelesa preminulih Samoboraca, naredi ona bučne sajmove, te se od vike naroda smetala u crkvi služba božja. — U nedjelje i blagdane, kad su franjevci imali kod kuće najviše posla, silila ih je da služe sv. misu u gradskoj kapelici sv. Ane, ne dajući im zato nikakove nagrade.

Zatim im zabrani u vrijeme berbe od gornjaka sabirati mošt prije, nego je ona pobrala svoju desetinu, premda su to do sada uvijek slobodno činili. I drvčinu im zabrani u općinskim šumama, koju su im Samoborci pustili, a koju su već skoro četrdeset godina mirno uživali.

Ne mogav te nepravde dulje podnositi, potuži se gvardijan samoborskih franjevaca, Franjo Termanini, ne samo kod općine, već pođe radi toga god. 1646. glavom pred kralja Ferdinanda III. te ocrta mu sve nepravde, koje samoborski franjevci moraju od strane gospoštije trpjeti, zamoli, da već jednom učini kraj toj nepravdi. Ferdinand zbilja ustiše molbu Termaninijevu, pak pismom, izdatim dne 10. veljače iste godine, strogo naloži Jelisavi, da pusti franjevce na miru.

Ovu opomenu odnese joj 15. ožujka i g. mali sudac zagrebačke županije Baltazar Čegel u Ševnicu (Lichtenwald) u Stajerskoj, gdje je baš boravila sa svojim suprugom.

Da se Elizabeta osveti gvardijanu Termaniniju, napíše dne 26. kolovoza i g. 1646. na provincijala protiv gvardijana oštru tužbu. Odmah na početku spominje malo prije pomenute klevete (!), kojima ju je pred kraljem obijedio. Zatim ga tuži, da je u nedjelju 8. srpnja dao u samostanu veliku gozbu, na koju je pozvao buntovne Samoborce, gdje su tom zgodom krivotvorili nekakvo pismo, po kom da su Samoborci osno-

vali samostan, a ne obitelj Erdöda, i da su oni patroni. Poslije toga, veli ona, slijedila je takova pijača, da su mnogi po hodnicima bacali ter tako samostan obeščastili. Mnogi da su uz to prijezimo govorili: „Što je ona i njezina porodica?“ — Sve ovo dogodilo se, veli, poticajem gvardijanovim. Napokon veli, kad je htjela po svojim ljudima uspostaviti i obnoviti neke međaše, da je gvardijan pobunio Samoborce, te ih naornžano sobom u grupama vodio, da to zapriječi. Zaključujući to pismo veli: „Jer se ova sramota i šteta ne može tako lako prešutjeti i zaboraviti to, prije nego se lafim drugih sredstava, da dobijem zadovoljštinu, tražim da Termaninja ne samo svrgnete s časti gvardijana, nego i da ostavi samoborski samostan“.

U istom smislu piše provincijalu i njezin suprug dva dana iza nje.

Kakvim je uspjehom urodila ova tužba na gvardijana, nije mi poznato.

Iz godine 1647. pominje nam se također raznih nepravda. — Gradski sluga, Luka Kocijanić, sa svojim ortacima uhvati na javnoj cesti izvan Samobora blago Martina Valentinčića i Juraja Orlovića, pak ga preda u neku gradsku krčmu za vino, što ga je tamo popio. — Računista pak gradski, Juraj Pašić, uzme građaninu Petru Noršiću dvoje govoda i odvede ih u grad, te mu ih istom uz ucjenu od 50 dinara natrag vrati. Istog ovog Petra dađe u prosincu Muškon, ni kriva ni dužna, baciti u tamnicu, gdje ga ja tako dugo držao, dok se nije iskupio sa 2 libre papra. — Pomenuti već provizor provali ove godine s cijelom četom gradskih vojnika i kmetova u lijepo obrađene građanske vinograde, pa ih dađe sve do korijena istrgati i iskopati. Nuz ove kopače stražilo je 50 vojnika s puškama. Osim toga zalijetao se provizor još višeputa s brojnom družbom u građanske vinograde, pa razbijao na kljetima vrata, te s njima na ovakav način držao pijanke. Što nijesu ispiili, to bi obično pustili da iscuri. Tom prilikom odnašali bi iz kljeti razne stvari kao: ključanice, sjekire, svrdla, motike, barile, čuture itd. na veliku štetu vlasnika.

Vezni red

lokalne željeznice Zagreb—Samobor.
vrijedi od 1. svibnja 1906.

Odlaz iz Zagreba: pr. podne u 7 i 11:30; poslije podne u 2:40, 7 i 8:30.

Odlaz iz Samobora: pr. podne u 5:30 i 8:30; poslije podne u 1, 7 i 8:30.

Nedjeljom i blagdanima kreću osim ovih vlakova iz Samobora još i vlakovi u 5:33 p. p. i 10 u noći, a iz Zagreba u 2:10 p. p. i u 10:3 u noći.

Svoj B svomu — Samoborac k Samoborcu!

• Josip Kosić •

trgovina svježega i sušenog mesa na veliko i malo
Zenica — Bosna.

— Brzjavke: Kosić, Zenica.

Preporučujem svojim veoma cijenjenim zemljacima svoja moderno uređenu trgovinu mesnate robe svake vrste, napose pak prodaju: paprene i stolne slaninu i urbulinu, hamburiku slaninu za zajutrak, smotane butine i plöce, rebare i zarebrice, mnogovrsne kobasice, kao: djevenice od smotane butine, parinke i ekstra kobasice, prave krakovske i poljske slaninske kobasice, milanske kobasice, urbulinice, slatkorajbe, krvavice, onda cervelat, mortadela, gosnke, branslavinske, odoberske i kranjske kobasice, čedjovne i pečenice, tirolske „landjager“, frankfurtske i najstarije, kuhane jantjajke, i „prosswurst“; nadalje poslužite od jete i drugih umetaka, najdivnije svinjake glave i noge i dr.

Roba vazda svježja i najbolja.

• Sijeno najniže! •

Javnu zahvalu

Zahvaljujem ovim najtoplije svim prijateljima i znancima, koji su mojega nezaboravnoga brata

Josipa Wiesnera

potpunovala u miru

sproveli do hladnoga groba. Poimence pak zahvaljujem časničkom zboru mjesne općine i svim društvima, koji su korporativno kod njegova pogreba učestvovali; odar krasnim vijencima okitili, te veleč. g. dekanu i župniku F. Forku i g. B. Tonju, koji su se od pokojnika čustvenim riječima oprostili.

Milan Wiesner.

Tko pošalje???

poštom unaprijed

5 K 40 filira,

10 kruna,

dobije franke u kuću slijedećih 20 knjiga. Samo kratko vrijeme nečuvno jeltino!

1. Frey: „Pomorska bitka“. 2. Bogović: „Crna kraljica“. 3. Tomšić: „Pripovijesti“. 4. „Život kraljice Jelisave“. 5. Sirota: „Brat i sestra“. 6. „Doista jedan je Bog“. 7. Mijatov: „Život hajduka Udmanića“. 8. Pastorčić: „Rusko japanski rat“. 9. „Pastolovine Petrice Kerempuha“. 10. S. K.: „Spomen-pjesme“. 11. Pužar: „Obstar Jelačić“. 12. „Dvostruko umorstvo“. 13. Sirota: „Devet izvornih pripovijesti“. 14. Sirota: „Sikanova djeca“. 15. „Vojničke šale“. 16. Pužar: „Seljačke pravice“. 17. Sienkiewitz: „Bartek pobjeditelj“ (novo). 18. Varne: „Doktor Oks“. 19. Origorović: „Piknik“. 20. Tomšić: „Crtice“.

Tko šalje poštom unaprijed K 3-20, dobije 30 šaljivih predmeta za zabavu u ugodnom društvu.

Tko šalje unaprijed K 1-20, dobiva „Zlatne ribice“, galeriju slika (samo odrasli).

Novce molim unaprijed slati knjižari i papirnici

Ferdo Strmecki ml.,

Frankopanska ulica br. 2. — ZAGREB. — Frankopanska ulica br. 2.

dobiva franke u kuću slijedećih 40 knjiga. Samo kratko vrijeme.

1. Ljubić: „Matija Gubec“. 2. Devide: „Lažni baran“. 3. T. avlič: „Crtice“. 4. Mark Twain: „Zvuci iz Amerike“. 5. Milčić: „Vražja četa“. 6. Štok: „Spajna priprićenja“. 7. „Doista jedan je Bog“. 8. Hoffman: „Svatko je svoje sreće kovač“ (vezano). 9. Pužar: „Obstar Jelačić“. 10. Sienkiewitz: „Bartek pobjeditelj“ (novo). 11. „Život kraljice Jelisave“. 12. Sirota: „Pomrseni račun“. 13. S. K.: „Spomen-pjesme“. 14. Czajkowski: „Skalozob u kuli sa sedam tornjeva“. 15. „Pastolovine Petrice Kerempuha“. 16. Frey: „Na bijegu“. 17. Storma: „Pčelimir“. 18. Sirota: „Devet izvornih pripovijesti“. 19. Sirota: „Sikanova djeca“. 20. Laszowe sky: „Ribnik“. 21. Sirota: „Miraz“. 22. Tražimir: „Sjaj danica lirike“. 23. Pastorčić: „Rusko japanski rat“. 24. Mijatov: „Život hajduka Udmanića“. 25. Pužar: „Seljačka buna“. 26. Burdo: „Zgode i putovanja Stanley-a“. 27. Kračmarčić: „Novela i novele“. 28. Origorović: „Piknik“. 29—40. Harambašić: „Vijenc-pripovijesti, romana i pjesama (12 knjiga).“

Hydropatičko lječilište

u Samoboru

u blizini glavnog grada Zagreba, u prekrasnom šumovitom gorskom kraju, na podnožju okičke gore.

Način liječenja. Kompletno najmodernije uređaj: za hydro- i elektro-lječenje sa hydro-električnim kupeljima. Kupelji s ugljičnom kislinom, vrućim uzlazom, parne kupelji, medicinske kupelji i liječenje tanzom; masaža gimnastika, terrankura, karpizovanje, susjećaje i zračenje.

Liječe se: bolesti živčanog sustava; nezarastalost, histerija, hipertenzija, migrena, cherea, bezsanica, klijunul, svakište bolesti centralnog živčanog sustava, nepoznao kičme (izuzv duševne bolesti). Bolesti disala, akutni i cirozički bronhijalni katarrh, katarrhi dušnika i grkljana, bolesti nosa i porebrice, asthma i emphysem.

Nadalje: neuredno izpražnjivanje, haemorholdi, chronički proljevi, nervozna dyopepsija, slabokrvnost, bijedica, tustilo, diabetes mellitus, ulozl, rheumatizam, grčevke srca i arterio-schrosa; bolesti ženske: neuredna menstruacija, bijeli cvijet, upale i promjene položaja maternice.

Stanovi i opskrba uredni su u posebnom pensionu s najvećim komforom, te sa svim udobnostima. Postoji obična, vegetabilna hrana i hrana za diabetike.

Liječnik Dr. Mijo Juratović.

U mjestu je pošta, brzojav i telegrafna stanica.
Potanje obavijesti daje „Uprava lječilišta u Samoboru“, trg Leopolda Salvatora br. 18.

Glavni savez tvornica strojeva za gospodarstvo i industriju

ZAGREB.

P. n.

Već sada nam je moguće, da svim posjednicima, gospodarima
i vlastelinima pružimo

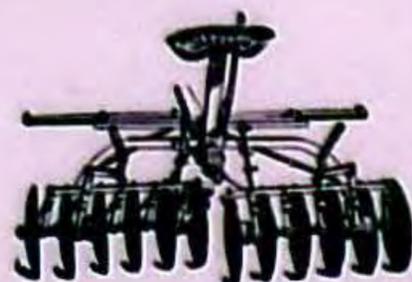
zajamčeno izkušane gospodarske strojeve,

jedino samo iz tvornica **prvoga reda** uz potpuno umjerene cijene i brzu dobavu.

Upozorujemo p. n., da svrate osobitu pažnju na to, da se je naš savez organizovao **nagom za korist hrvatskoga naroda**, te da udovolji davno očekivanim potrebama **domaćeg gospodarstva i industrije**.

Već danas stoji na našem ovdješnjem skladištu preko **hiljadu** raznih gospodarskih strojeva, te svakomu kupcu stoji prilika, da se osvjedoči o

solidnoj gradnji i savršenoj konstrukciji strojeva.

Osvrnuv se i na prijašnje oglase u ovom listu, ponovo ist-čemo, da nam **financijska snaga** naših odličnih tvornica omogućuje **uspješnu borbu sa svakom konkurencijom**.

Naše objave nijesu samo puka obećanja, već **istinski rad i nastojanje**, da pribavimo našem poduzeću **častan glas**.

Mi jamčimo za naše strojeve jednu godinu dana, postavljamo ih u posao i izašljemo svake godine u proljeću našeg montera, da izvidi i ispita, dali su strojevi kod nas nabavljeni u potpunom redu, a **sve to posve besplatno**. Molimo za Vaše vrijedno podupiranje.

S veleštovanjem

Glavni savez

tvornica strojeva za gospodarstvo i industriju

Preradovičev trg. **Zagreb.** Preradovičev trg.

Brzjavljivi: **Stöger, Zagreb.**

Telefon br. 76.

Telefon br. 76.

Svoj k svomu!

Svoj k svomu!

Trgovina i naklada umjetnina **Josip Kaplan** Zagreb, Duga ul. 12., Telef. 245.

Preporuča svoje bogato opskrbljeno skladište raznih svetili i svjetskih uljenih slika i staklenih i kromoslika, heliogravura, bakro- i ocjeloreza, akvarela, zrcala u zlatnim i orahovim okvirima.

Tvorničko skladište okvira za slike i letvice za slike u raznim izradbama na veliko i na malo. **Zidnih satova i ura njihalica.** Kiparsko-pozlatarska i staklarska radiona. Vlastiti proizvod okvira za slike i staklenih slika, kao i slika sa glazbom. **Portreti i umjetna slikarija.** Zavod za crkvenu umjetnost, križni putevi, kipovi, raspela i slike za žrtvenike u svakoj izradbi.

Osobito preporučam krasnu sliku „**Saborska sjednica od 4. srpnja g. 1848.**“ koja nebi smjela manjkati u nijednom hrvatskom domu.

Ilustrovani cjenici besplatno i franko.

Ilustrovani cjenici besplatno i franko.

Gostionica

„Kraljici prirode“

(Vila Eduard Presečki)

nalazi se u čarobnom Auin-perivoju, te je ugodno sklonište za odmor, okrepu i zabavu. — Divotni vidici pružaju gostima vanredan užitak. — Svježi gorski uzduh prija grudima i podaje krepko zdravlje.

U gostionici se toči za okrepu gostiju:

izvrsno domaće vino

iz vlastitih vinograda, kao i

svježe ožujsko pivo,

dobiju se sve vrste

toplili i hladnih jela

kao i sir Ementhalski, domaći, švicarski itd., salama, jaja, slatko i kiselo mlijeko, maslac, bijela i crna kava, kakao, te priznati Samoborski kruh iz moje svestrano priznate uzorne pekarnice.

Po narudžbi dobije se **janjetina, odojak,** tepo želji i sve druge vrste jela.

Objed se može i posebice naručiti, da se naznači broj gostiju i vrsta jestiva, te da to domaći najave usmeno, a strani pismeno u Šmidhenovoj ulici broj 4.

Gostionica „Kraljici Prirode“ E. Presečki-a.

Zahtijevajte samo

Volanijevu lužinu.

Najveći uspjeh sadašnjosti!

postigla je poznata i znamenita lužina za pranje rublja tvrtke

EUGEN VOLANI

koja je u kratko vrijeme polučila na gospodarskom polju za štedljive domaćice najsjajniји uspjeh i zadovoljstvo.

Ne kupujte, ako nije

mojim imenom providjeno.

Lužina je nenaplativa za svaku štedljivu i dobru domaćicu, za bolnice, praonica, samostane itd.

Prednosti kod uporabe jesu: pranje bez sapuna, sode, pepela i line primjese, a što je baš glavno kod uporabe, da ne škodi i ne kvari rublje.

Prištednja	na vremenu.	Zašto?	jer se u 2 sata opere ona količina, što se prije jedan cijeli dan prala.
Prištednja	na trošku.	Zašto?	prije su bile potrebne 2 pralje, a sada jedna.
Prištednja	na gorivu.	Zašto?	jer uporabom gori 2 sata, prije 10 sati.
Prištednja	na rublju.	Zašto?	jer ne kvari rublje i traje 2 puta dulje.
Prištednja	na novcu.	Zašto?	kod najmanjeg gospodarstva sigurno 100 K.

Ove sve navedene prednosti lužine ispitala su 4 učenjaka i kr. zem. kem. anal. zavod u Zagrebu, predstojnik dr. Srećko Bošnjaković.

Raskužna moć Lužine: raskužuje rublje od zaraznih bolesti, uništuje bacile kolere, pošalnine, tifusa i spora, bedrenice (Milzbrand).

Lužina ne zahtijeva nikakvih posebnih uredba ili sprava. Paziti valja na patvorine i jamčim samo onda za sjajan uspjeh, ako je kutija ili omot providjen mojim imenom. Narudžbe prima i obavlja samo uz pouzće

EUGEN VOLANI

Zagreb, Gundulićeva ulica 29, Telefon 154.

Naputke za uporabu šaljem besplatno. — Prodaja najmanje u sanducima po 25 kg.; no da se može svatko o dohoti lužine osvje- dočiti, šaljem za pokus kutiju od 4 i pol klg. po K 2-80 uz pouzće sa naputkom. — Trgovci uživaju primjeren popust.

U Samoboru dobije se samo kod E. Presečki-a.